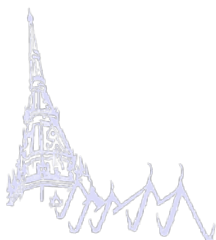

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล
ในเขตอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

Administration According to the Principles of Good Governance of the
Subdistrict Administrative Organization in Khlong Khuean District
Chachoengsao Province

สกุล อันมา

Sakun Onma

มหาวิทยาลัยบูรพา

Burapha University, Thailand

Email: sakun@go.buu.ac.th

Received November 10, 2023; Revised November 29, 2023; Accepted December 29, 2023

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีรูปแบบการวิจัยเป็นเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ใช้แนวคิดการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลเป็นกรอบการวิจัย พื้นที่วิจัย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอคลองเขื่อน จำนวน 115 คน ใช้วิธีคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ชนิด คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), และค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่า t-test และค่า f-Test (One Way Analysis of variance) ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานในองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอคลองเขื่อนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามเพศ พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามอายุ พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ควรมีแนวทางที่ชัดเจนในการใช้ระเบียบที่มีมาตรฐานในการบังคับใช้อย่างมีคุณภาพ ควรปลูกสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนได้นำหลักธรรมาปฏิบัติในการทำงาน

และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ควรส่งเสริมกิจกรรมหลักคุณธรรมจากคุณธรรมพื้นฐาน 9 ประการ สามารถนำไปกำกับการแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสม

คำสำคัญ: การบริหารงาน; หลักธรรมาภิบาล; องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

This research was a quantitative research design (Quantitative Research) by collecting data by distributing some questionnaires and interviews, and using the concept of administration according to the good governance principles as the research framework. The research area is the Subdistrict Administrative Organization in Khlong Khuean District, Chachoengsao Province. The target group was employees of the Subdistrict Administrative Organization; Khlong Khuean District, with the number of 115 people, including the purposive selection method. There are two types of tools used in the research: questionnaire. The used statistics in data analysis are frequency (Frequency), percentage (Percentage), and mean and standard deviation t-test value and f-Test value (One Way Analysis of variance). The research results found that:

1. For an administration according to the principles of good governance of the Subdistrict Administrative Organization in Khlong Khuean District, Chachoengsao Province, in the overview and each aspect was at a moderate level.

2. For a comparison of the opinions of employees in the Subdistrict Administrative Organization of Khlong Khuean District towards administration according to the principles of good governance, classified by gender, its result was found that the employees' opinions towards the administration according to the principles of good governance was not significantly different at the .05 level. When had been classified by age, it was found that the employees had the different opinions with statistically significance at the .05 level on some management according to the good governance principles.

3. Suggestions regarding the administration according to the principles of good governance of the Subdistrict Administrative Organization in Khlong Khuean District, Chachoengsao Province were found that there should be clear guidelines for using regulations with the standards for the quality enforcement. Moreover, the consciousness should be raised in everyone to apply Dhamma principles in their work and they can be able to apply them in everyday life. They should promote the moral activities based on the nine types of basic virtues used to direct behavior appropriately.

Keywords: Administration; Principles of Good Governance; Subdistrict Administrative Organization

บทนำ

“ธรรมาภิบาล” ถือเป็นแนวทางหนึ่งของการบริหารจัดการภาครัฐซึ่งได้ถูกนำมาใช้ในการกำหนดแผนพัฒนาและแนวทางในการขับเคลื่อนประเทศ คำว่า “ธรรมาภิบาล” หรือ “Good Governance” ตามที่คณะกรรมการบัญญัติศัพท์รัฐศาสตร์แห่งราชบัณฑิตยสถานบัญญัติไว้ว่า วิธีการปกครองที่ดีอันมีความหมายอย่างละเอียดว่า เป็นระบบการบริหารจัดการที่ดี ที่ทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งช่วยให้องค์การเกิดการพัฒนาย่าง รวดเร็วและยั่งยืนต่อไป ทุกคนมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบในการปฏิบัติ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณ ในการปฏิบัติวิชาชีพและการบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นธรรมเสมอภาคเท่าเทียม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ลดการควบคุมจากส่วนกลาง ตระหนักถึงความสำคัญของทรัพยากร ที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้ (ชนิษฐา ศรีปิ่นแก้ว, 2560)

ทั้งนี้ในยุคสมัยที่เปลี่ยนแปลงไปการทำงานของภาครัฐตามหลักการบริหารเพียงอย่างเดียว อาจไม่เพียงพอภาครัฐต้องเพิ่มบทบาทในการปฏิบัติงานซึ่งไม่ใช่การคงไว้แต่ในฐานะของผู้บริหารงานภาครัฐ ตามระบบการบริหารบ้านเมืองที่ดี แต่ควรเป็นในฐานะของผู้ที่ประกันการสร้างคุณค่าที่จะเกิดขึ้นแก่ประชาชน ในสังคม กระนั้นก็เชื่อว่าจะเป็นเพียงหน้าที่ของภาครัฐเพียงอย่างเดียวประชาชนรวมถึงหน่วยงานเอกชนเอง ถือว่า เป็นผู้มีส่วนสำคัญในฐานะผู้ที่จะช่วยสะท้อน ปัญหาและชี้แนะทางการแก้ไข (Bryson, J. M., Crosby, B. C., & Bloomberg, L., 2014)

จากแนวคิดดังกล่าว การสร้างคุณค่าสาธารณะถือเป็นประเด็นสำคัญที่ควรได้รับความสนใจ เนื่องจากการพัฒนาคุณค่าสู่ประชาชนมีผลสืบเนื่องมาจากระบบการบริหารจัดการภาครัฐที่ดี (Garcia-Zamor, J. C., 2015) ไม่เว้นแม้แต่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นที่ถือเป็นหน่วยงานที่ตั้งขึ้นเพื่อดูแลทุกข์สุข ให้การบริการประชาชนในหมู่บ้านและตำบลแทนรัฐหรือส่วนกลางที่ไม่สามารถดูแล ประชาชนทั่วประเทศ ได้อย่างทั่วถึง โดยในทางทฤษฎีนั้นการดำเนินงานตามโครงการใด ๆ ขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ควรตอบโจทย์การแก้ปัญหาเฉพาะในท้องถิ่นนั้น และต้องสามารถ ดำเนินการตามแผนที่ได้วางไว้ อย่างครบถ้วน เพื่อสร้างความพึงพอใจ คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นให้กับประชาชนในพื้นที่แต่ในทางปฏิบัติแล้ว การดำเนินการขององค์การส่วนท้องถิ่นหลายแห่งไม่ได้เป็นไปตามแผนที่วางไว้

องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคลองเขื่อน มีจำนวน 5 ตำบล ประกอบไปด้วย 1. องค์การบริหารส่วนตำบลคลองเขื่อน 2. องค์การบริหารส่วนตำบลก้อนแก้ว 3. องค์การบริหารส่วนตำบล บางเล่า 4. องค์การบริหารส่วนตำบลบางตลาดและ 5. องค์การบริหารส่วนตำบลบางโรง (ราชกิจจานุเบกษา เรื่อง แบ่งเขตท้องที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งเป็นกิ่งอำเภอคลองเขื่อน, 2536) องค์การบริหาร ส่วนตำบลเป็นการบริหารงานอีกรูปแบบหนึ่งของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพยายามในการจัดการ ทั้งทรัพยากรบุคคลและพนักงานฝ่ายต่าง ๆ อยู่เสมอ แต่ในขณะเดียวกันอดีตที่ผ่านมาก็ยังปัญหา

ด้านบุคลากรอยู่บ้างเกี่ยวกับเรื่องของการบริหารงานก็ต้องมีบุคลากรที่บริหารงานนั้นมีคุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมด้วย แน่นอนที่สุดว่า การบริหารงานทุกที่ล้วนต้องมีปัญหาในองค์กรทุกองค์กร อาทิ เช่น ปัญหาขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญไม่เพียงพอต่อหน่วยงานและปัญหาที่มีข้อจำกัดในด้านงบประมาณ ต่อการบริหารงานในการจัดซื้อจัดหาอุปกรณ์ที่จำเป็นต้องใช้ในหน่วยงาน เป็นต้น เพื่อนำหลักธรรมาภิบาล ซึ่งประกอบด้วยหลัก 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า มาใช้บริหารงานจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอคลองเขื่อนให้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษารื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงาน องค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ซึ่งหลักธรรมาภิบาลประกอบไปด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความ โปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เพื่อใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานส่วนราชการส่งผลให้การนำหลักธรรมาภิบาลมาปรับใช้ในการบริหารจัดการ ภาครัฐนั้นมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขต อำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอคลองเขื่อน ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามปัจจัยคัดสรร
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

สมมติฐานการวิจัย

1. พนักงานที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน
2. พนักงานที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหาร

คณาจารย์ภาควิชาบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นต้นกำเนิด ในการเสนอองค์ประกอบมูลฐานของการบริหารแบบกระบวนการ 4 ประการ ที่เรียกว่า POCC ไว้ดังนี้ (คณาจารย์ภาควิชาบริหารรัฐกิจ, 2549)

1. การวางแผน (Planning) หมายถึง การสร้างทางเลือกหรือแนวทางดำเนินการ ไว้ล่วงหน้า เพื่อใช้ในการตัดสินใจในอนาคต

2. การจัดองค์การ (Organizing) หมายถึง การกำหนดโครงสร้างหน่วยงานและ ระบุหน้าที่ โดยการผสมผสานระหว่างวัตถุ คน และเงิน

3. การบังคับบัญชา (Commanding) หมายถึง การทำให้เกิดการดำเนินงานตามที่ได้มีการกำหนดไว้ ซึ่งการบังคับบัญชาที่ดีนั้นจะต้องมีการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง กล่าวคือ การยอมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถแสดงความคิดเห็นได้

4. การประสานงาน (Coordinating) หมายถึง การรวมความพยายามของผู้ปฏิบัติงาน

พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ได้กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง การทำให้งานสำเร็จโดยอาศัยผู้อื่น (Getting things done through other people) เมื่อว่าตามคำนิยามนี้ การบริหารในพระพุทธศาสนาเริ่มมีขึ้นเป็นรูปธรรมสองเดือนนับจากวันที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ คือ ในวันอาสาฬหบูชา เมื่อพระพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมเทศนาเป็นครั้งแรกแก่ปัญจวัคคีย์ ซึ่งทำให้เกิดพระสงฆ์ขึ้น เมื่อมีพระสงฆ์ขึ้นเป็นสมาชิกใหม่เกิดขึ้นในพระพุทธศาสนาอย่างนี้ พระพุทธเจ้าก็ต้องบริหารคณะสงฆ์ (พระธรรมโกศาจารย์ (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), 2549)

เด่น ชะเนติยัง ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารไว้ว่า การบริหารมีลักษณะเป็นทั้งศาสตร์และศิลปะ กล่าวคือ การบริหารจัดเป็นศาสตร์สาขาหนึ่ง ซึ่งเป็นที่ยอมรับกันทั่วไป เพราะมีองค์ประกอบของความรู้ (knowledge) มีหลักเกณฑ์ (principle) และทฤษฎี (theory) ที่เกิดจากการศึกษาค้นคว้าเชิงวิทยาศาสตร์ เป็นศาสตร์ทางสังคมซึ่งอยู่กลุ่มเดียวกับวิชา จิตวิทยา สังคมวิทยาและรัฐศาสตร์ ส่วนในทางปฏิบัตินั้นจะขึ้นอยู่กับความสามารถ ประสบการณ์ และทักษะของผู้บริหารแต่ละคนที่จะนำความรู้ หลักการและทฤษฎีไปปรับหรือ ประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเรื่องศิลปะ ดังนั้น นักบริหารที่ เก่งต้องมีศาสตร์และศิลปะ (เด่น ชะเนติยัง, 2533)

แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ธนาคารโลก (World Bank) ได้ให้ความหมายว่า Good Governance หมายถึง วิธีการหรือแนวทางที่ดีที่สุดในการใช้อำนาจบริหารประเทศ โดยจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจและสังคมอย่างชาญฉลาดเพื่อการพัฒนา (World Bank, 1992)

โคฟี อันนัน (Kofi Annan) ได้ให้ความหมาย ธรรมาภิบาล หมายถึง แนวทางการบริหารงานของรัฐบาลที่ก่อให้เกิดการเคารพสิทธิมนุษยชน หลักนิติธรรม สร้างเสริมประชาธิปไตย การดำเนินงานมีความโปร่งใสและเพิ่มประสิทธิภาพ (Thomam G. Weiss, 2000)

องค์การพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Programme) ให้ความหมายว่า Good Governance หมายถึง การใช้อำนาจด้านต่าง ๆ เช่น การเมือง เศรษฐกิจ และอำนาจในการบริหาร เพื่อดำเนินการโดยภาคเอกชนสามารถใช้สิทธิขั้นพื้นฐานตามกฎหมาย เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีความสุข (UNDP, 1997)

สำหรับหลักธรรมาภิบาลในประเทศไทยนั้นได้เริ่มเผยแพร่เข้ามาในช่วง พ.ศ. 2539 – 2540 โดยองค์การพัฒนาในประเทศไทย รวมถึงนักวิชาการได้ตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการที่ดีในการสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยได้หยิบยกปัญหาที่เป็นผลกระทบจากการมีระบบบริหารจัดการ

ที่ไม่ดี และแนวทางการสร้างระบบที่ดีขึ้นมาเป็นประเด็นในการสร้างความเข้าใจและระดมความเห็นจากประชาชนในภาคส่วนต่าง ๆ ของสังคมไทยเป็นผลให้ภาคประชาชน ภาคประชาสังคมเกิดการตื่นตัวในเรื่องดังกล่าวอย่างกว้างขวาง (เสนห์ จุ้ยโต, 2557) เพราะในปี พ.ศ. 2540 ภาคราชการเกิดภาวะวิกฤติทางเศรษฐกิจอย่างรุนแรง ซึ่งภาควิชาการและผู้ได้รับผลกระทบเห็นว่า สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากความหย่อนประสิทธิภาพของการบริหารกิจการบ้านเมือง การบริหารราชการ การกำหนดนโยบายสาธารณะและการทุจริตมิชอบในวงราชการ อันเป็นความรับผิดชอบ ของภาคราชการ ทั้งฝ่ายการเมืองและฝ่ายประจำ ดังนั้น คณะรัฐมนตรีได้มอบให้สถาบันวิจัยเพื่อพัฒนาประเทศ (TDRI) ศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจและต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มอบให้สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) นำผลการศึกษาและข้อเสนอแนะดังกล่าวมาจัดทำบันทึกเรื่องการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกับข้อเสนอแนะให้ออกเป็นระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีเพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2542 ต่อมาเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2542 ได้ประกาศ ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 และเริ่มมีผลบังคับใช้กับหน่วยงานของรัฐ ตั้งแต่ 11 สิงหาคม 2542 ซึ่งนับได้ว่า เป็นก้าวแรกในการวางฐานการบริหารราชการตามหลักธรรมาภิบาล (สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2556)

ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542 มีหลักพื้นฐานของการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี 6 ประการ คือ

1. หลักนิติธรรม ได้แก่ การตรากฎหมาย กฎข้อบังคับต่าง ๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมยินยอมพร้อมใจปฏิบัติตามกฎหมายกฎข้อบังคับเหล่านี้ ถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

2. หลักคุณธรรม ได้แก่ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามโดยณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐยึดหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคมและส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตเป็นนิสัยประจำชาติ

3. หลักความโปร่งใส ได้แก่ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติ โดยปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์การทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกและมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

4. หลักความมีส่วนร่วม ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็นในการตัดสินใจแก้ปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ

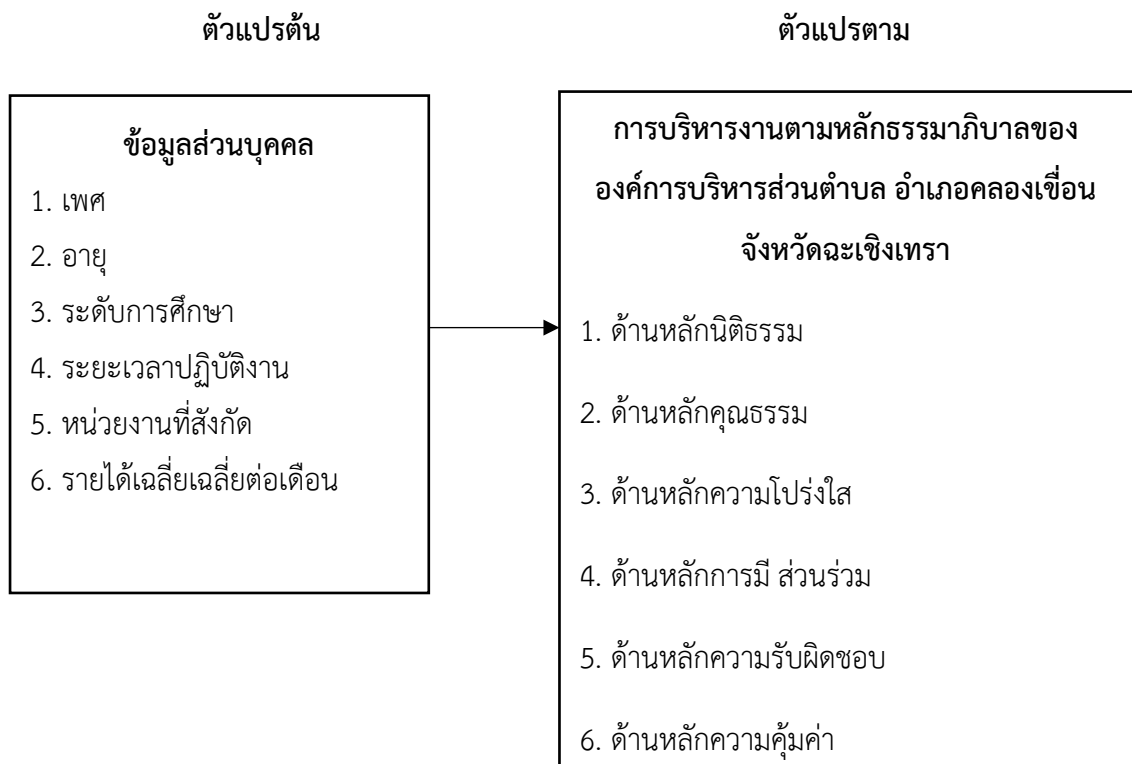
5. หลักความรับผิดชอบ ได้แก่ การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในความเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

6. หลักความคุ้มค่า ได้แก่ การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เป็นประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลกและรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน (ราชกิจจานุเบกษาว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี, 2542)

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทราแล้วนำมาวิเคราะห์ ประมวลองค์ความรู้ได้กำหนดเป็นกรอบแนวคิด (Conceptual Framework) เพื่อประกอบการศึกษาตามโครงสร้าง ดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ การเป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ พื้นที่วิจัย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ประชากรกลุ่มเป้าหมาย คือ พนักงานสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอคลองเขื่อน

จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 115 คน คนใช้วิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 1 ชนิด ได้แก่

1) แบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาปฏิบัติงาน หน่วยงานที่สังกัด และรายได้ ของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาล มีจำนวน 30 ข้อ โดยแบ่งคำถามออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านหลักนิติธรรม 2. ด้านหลักคุณธรรม 3. ด้านหลักความโปร่งใส 4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5. ด้านหลักความรับผิดชอบ 6. ด้านหลักความคุ้มค่า ซึ่งมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่าตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยกำหนดเป็นตัวเลขและความหมาย คือ 5 หมายถึง อยู่ในระดับ มากที่สุด 4 หมายถึง อยู่ในระดับ มาก 3 หมายถึง อยู่ในระดับ ปานกลาง 2 หมายถึง อยู่ในระดับ น้อย 1 หมายถึง อยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนตุลาคม พ.ศ. 2565 นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), และค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) t-test และค่า f-Test (One Way Analysis of variance) ส่วนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานหลักธรรมาภิบาล นำมาสังเคราะห์ข้อมูลแล้วนำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ความคิดเห็นของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงตามลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ อันดับหนึ่ง ด้านหลักนิติธรรม ($\bar{X}=3.39$) อันดับสอง ด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}=3.15$) อันดับสาม ด้านหลักความรับผิดชอบ ($\bar{X}=3.14$) ด้านหลักความโปร่งใส ($\bar{X}=3.10$) ด้านหลักคุณธรรม ($\bar{X}=3.09$) และด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}=3.04$) ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอคลองเขื่อนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามปัจจัยคัดสรร พบว่า

การเปรียบเทียบการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม พบว่า พนักงานที่มีเพศต่างกัน

มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่สอดคล้องสมมติฐานที่ตั้งไว้ ยกเว้นด้านหลักนิติธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเปรียบเทียบการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม พบว่า พนักงานที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักคุณธรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้นด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา จากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ ดังนี้

ด้านหลักนิติธรรม ควรมีแนวทางที่ชัดเจนในการใช้ระเบียบที่มีมาตรฐานในการบังคับใช้อย่างมีคุณภาพ ควรปลูกสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนได้นำหลักธรรมมาปฏิบัติในการทำงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ด้านหลักคุณธรรม ควรส่งเสริมกิจกรรมหลักคุณธรรมจากคุณธรรมพื้นฐาน 9 ประการสามารถนำไปกำกับการแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมกับการเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณค่าต่อสังคม ภูมิใจในความเป็นไทย มีสำนึกนำในการดูแลรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ การสำรวจตนเองทางด้านบุคลิกภาพ คุณธรรม ความฉลาดทางอารมณ์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การวางแผนชีวิตและงาน และแนวทางในการบริหารจัดการชีวิต ครอบครัว สังคม การมองโลกในแง่ดี โดยการนำคุณธรรม ความรู้ และทักษะไปประยุกต์ใช้อย่างถูกต้องและยั่งยืน

ด้านหลักความโปร่งใส ควรมองเห็นภาพโดยตลอดปราศจากประเด็นแอบแฝง ซ่อนเร้น มีข้อมูลชัดเจน ละเอียดย ะกอบการประสานงาน การร่วมมือร่วมใจและการตัดสินใจ โดยความหมายของคำว่า “ความโปร่งใสในองค์กร” จะเน้นการจัดอุปสรรค และ/หรือการอำนวยความสะดวกให้ประชาชน เข้าสู่ข้อมูลข่าวสารขององค์กร กฎหมาย กฎระเบียบ และกระบวนการทำงานโดยสะดวก จากคำจำกัดความดังกล่าว อาจสรุปได้ว่า ความโปร่งใสที่ใช้ในการบริหารงานจะหมายถึง การสร้างความเปิดเผย เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งจากภายในและภายนอกหน่วยงานสามารถเข้าถึงข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ มีการสื่อสาร การแสดงความรับผิดชอบ พร้อมกับการตรวจสอบ รวมทั้งมีกระบวนการในการติดตามและประเมินผลที่ได้รับการยอมรับว่า เที่ยงตรงและเชื่อถือได้

ด้านหลักการมีส่วนร่วม ควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกภาคส่วนร่วมมือกันการตัดสินใจ การดำเนินกิจกรรม การติดตามตรวจสอบ และการประเมินผลร่วมกันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เสมอภาค นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานเพื่อพัฒนาหรือใช้ความคิดสร้างสรรค์ และความเชี่ยวชาญของแต่ละคน ในการแก้ปัญหาของชุมชนและพัฒนางานในกลุ่มให้มีความโปร่งใสและให้มีประสิทธิภาพยิ่ง ๆ ขึ้น

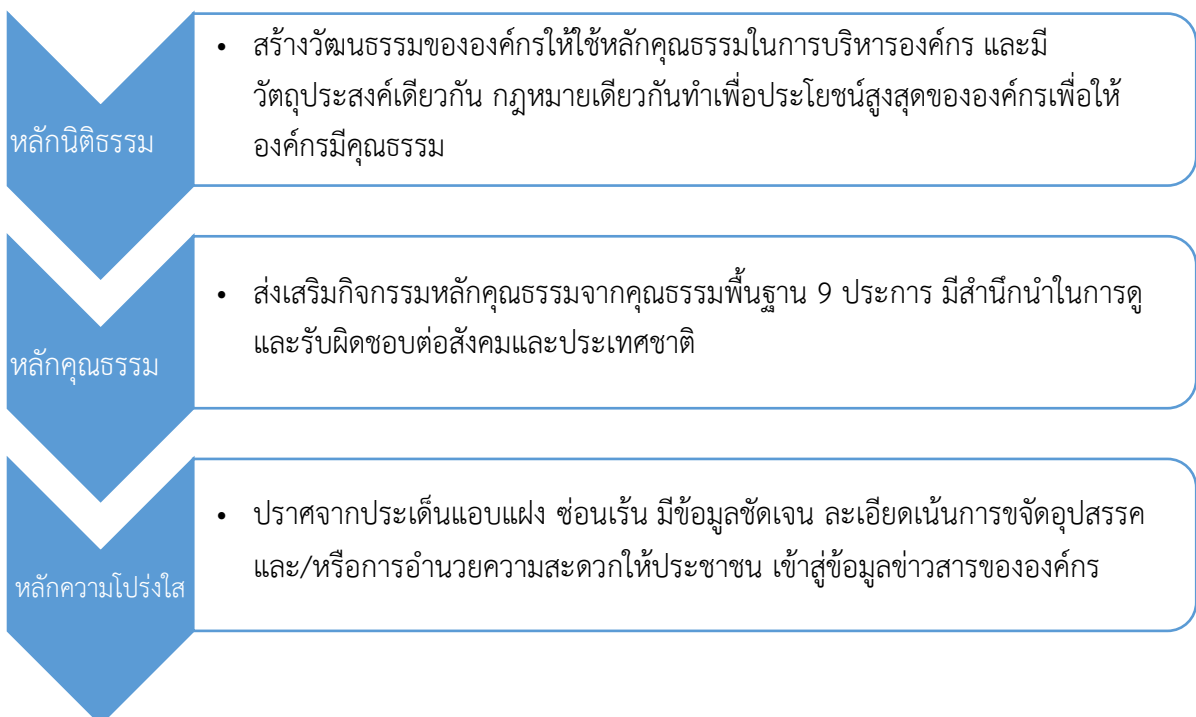

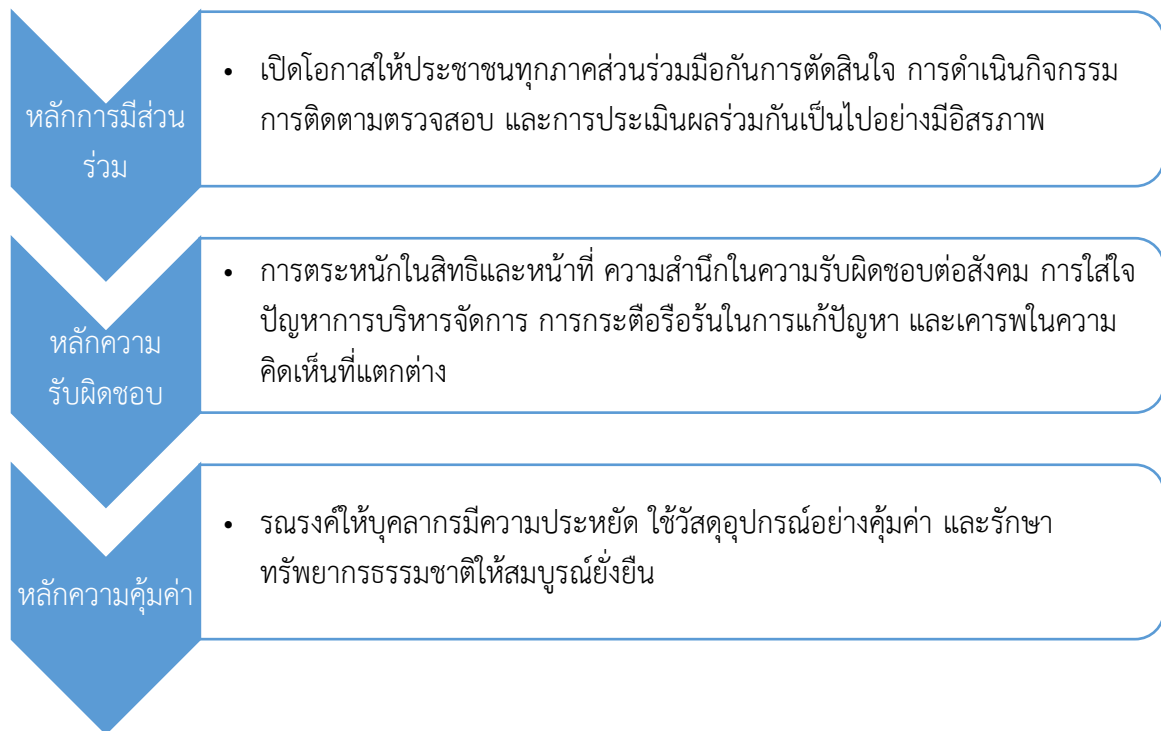
ด้านหลักความรับผิดชอบ ควรมีความหมายกว้างกว่าความสามารถในการตอบคำถามหรืออธิบายเกี่ยวกับพฤติกรรมได้เท่านั้น ยังรวมถึงความรับผิดชอบในผลงาน หรือปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการตอบสนองต่อความคาดหวังของสาธารณะ เป็นเรื่องของความพร้อมที่จะรับผิดชอบ ความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบได้ โดยในแง่มุมของการปฏิบัติถือว่า สำเนักรับผิดชอบเป็นคุณสมบัติหรือทักษะที่บุคคลพึงแสดงออกเพื่อเป็นเครื่องชี้ว่า ได้ยอมรับในภารกิจที่ได้รับมอบหมายและนำไปปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบ

หลักความคุ้มค่า ควรมีการบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้บุคลากรมีความประหยัด ใช้วัสดุอุปกรณ์อย่างคุ้มค่า และรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน แนวทางปฏิบัติตามหลัก “ธรรมาภิบาล” ธรรมาภิบาลมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจอย่างชัดเจน เพราะหลักทั้ง 6 ประการ สามารถนำมาแปรเป็นวิธีปฏิบัติสำหรับองค์กร เพราะเมื่อองค์กรมีการปฏิบัติที่ดีต่อพนักงาน พนักงานก็มีความสุขมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน ส่งผลให้พนักงานทุกคนรักและทุ่มเทในการทำงาน และพร้อมมีส่วนร่วมในความก้าวหน้าของบริษัท ดังนั้น การนำธรรมาภิบาลมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารงาน จึงมีความสำคัญและจำเป็นต่อความสำเร็จขององค์กรทุกประเภททุกระดับ

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัย เรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยสามารถนำมาสังเคราะห์องค์ความรู้ได้ดังนี้

ภาพที่ 2 องค์ความรู้จากการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา ทั้ง 6 ด้าน คือ 1. ด้านหลักนิติธรรม 2. ด้านหลักคุณธรรม 3. ด้านหลักความโปร่งใส 4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5. ด้านหลักความรับผิดชอบ 6. ด้านหลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอคลองเขื่อน ผู้บริหารและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลดำเนินงานตามแนวทางที่ถูกต้องตามกรอบ ข้อกำหนด และกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปิยวัฒน์ ปิยสีโล (จักร์แต) (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชนที่มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บุคลากรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนประชาชน พบว่า ประชาชน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอคลองเขื่อนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามเพศ โดยภาพรวม พบว่า พนักงานที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งไม่สอดคล้องสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ทำให้ความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิภาพรณ ผิวนอน (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของ องค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหนือ อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในพื้นที่บริการขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหนือ มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหนือ จำแนกตามเพศ โดยเฉลี่ยและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอคลองเขื่อนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามอายุ โดยภาพรวม พบว่า พนักงานที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พนักงานที่มีช่วงอายุที่ต่างกัน ประสิทธิภาพในการทำงาน อาจมีความแตกต่างกัน พนักงานที่มีช่วงอายุน้อย อาจจะปฏิบัติงานได้รวดเร็ว และมีความคล่องตัวเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ส่วนพนักงานที่มีช่วงอายุที่เยอะ อาจจะไม่มี ความคล่องตัวเรื่องเทคโนโลยีสมัยใหม่ แต่ก็อาศัยประสบการณ์ที่ปฏิบัติงานมาอย่างยาวนานก็จะช่วยให้การปฏิบัติงานมีความละเอียดมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของภมร วงษ์ศรีจันทร์ (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตาคี อำเภอตาคี จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตาคี อำเภอตาคี จังหวัดนครสวรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ประชาชนที่อายุ 51 ปีขึ้นไป เมื่อมาใช้บริการได้รับการบริการเป็นอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ ส่วนประชาชนที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี อาจเป็นคนรุ่นใหม่ไฟแรง ทำงานด้วยความกระฉับกระเฉง รวดเร็วว่องไว เมื่อมาใช้บริการก็อยากได้การบริการที่มีความรวดเร็วจากเจ้าหน้าที่ เมื่อมาใช้บริการอาจมีความรู้สึก ว่า ตนเองได้รับการบริการที่ช้าต้องรอคอยนาน ทำให้มีความคิดเห็นต่อการบริการตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตาคี อำเภอตาคี จังหวัดนครสวรรค์ น้อยกว่า ประชาชนที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป

สรุป

1. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง
2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของพนักงานในองค์การบริหารส่วนตำบลอำเภอคลองเขื่อนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล จำแนกตามเพศ พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามอายุ พบว่า พนักงานมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอคลองเขื่อน จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ควรมีแนวทางที่ชัดเจนในการใช้ระเบียบที่มีมาตรฐาน

ในการบังคับใช้อย่างมีคุณภาพ ควรปลูกสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนได้นำหลักธรรมมาปฏิบัติในการทำงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ควรส่งเสริมกิจกรรมหลักคุณธรรมจากคุณธรรมพื้นฐาน 9 ประการสามารถนำไปกำกับการแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อประชาชนอย่างเสมอภาค เป็นธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ ตามแนวทางที่ถูกต้องตามกรอบ ข้อกำหนดและกฎหมายต่าง ๆ ให้ความเคารพและคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชน

1.2 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำกับดูแลพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลให้ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในระเบียบวินัย เป็นแบบอย่างแก่ประชาชน และจัดกิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชน มีความซื่อสัตย์ จริ่งใจ ขยันอดทน และมีระเบียบวินัย

1.3 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้ถึงโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง และเปิดโอกาสให้ประชาชนร้องเรียนเกี่ยวกับประเด็นการดำเนินงานของผู้บริหารและพนักงานที่เกิดความขัดแย้งกับประชาชน

1.4 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีความรับผิดชอบในการให้บริการมีความมุ่งมั่นในการทำงานให้ประสบความสำเร็จโดยไม่ทอดทิ้งหรือละทิ้งงาน มีความพร้อมจะรับผิดชอบต่อผลการดำเนินงานที่ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว

1.5 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมการรวมกลุ่มดำเนินกิจกรรมสาธารณะของประชาชน และส่งเสริมให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาประจำปี

1.6 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการวางแผนและควบคุมการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประชาชนใช้งบประมาณในการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่า

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับประเด็นในการวิจัยครั้งต่อไปควรทำวิจัยในประเด็นเกี่ยวกับ

- 2.1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.2. รูปแบบการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.3. ประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารอ้างอิง

- ชนิษฐา ศรีปันแก้ว. (2560). การศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของหัวหน้าหอผู้ป่วย โรงพยาบาลหัวไต้ (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจ. (2549). สรุปเนื้อหาวิชาทฤษฎีองค์การ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- เด่น ชะเนติยง. (2533). *การบริหารงานบุคคล*. กรุงเทพฯ: ม.ป.ท..
- นิภาพรรณ ผิวอ่อน. (2559). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลกุยเหนือ อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์* (ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์.
- ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง แบ่งเขตท้องที่อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา ตั้งเป็นกิ่งอำเภอคลองเขื่อน. (2536, 8 มิถุนายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. 110 (74 ง): 21.
- พระธรรมโกศาจารย์(ประยูร ธมฺมจิตฺโต). (2549). *พุทธวิธการบริหาร*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระปิยวัฒน์ ปิยสีโล (จักร์แต). (2554). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองแพร่ จังหวัดแพร่* (วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ภมร วงษ์ศรีจันทร์. (2559). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตาคี อำเภอตาคี จังหวัดนครสวรรค์* (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. 2542. (2542, 10 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 116, ตอนที่ 63 ง. หน้า 15.
- สำนักงานเลขาธิการคณะรัฐมนตรี. *หลักธรรมาภิบาล. สารธรรม อภิบาล 1, 1* (มีนาคม 2556): 1.
- เสน่ห์ จุ้ยโต. (2557). *มิติใหม่การบริหารธรรมาภิบาลขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Bryson, J. M., Crosby, B. C., & Bloomberg, L. (2014). *Public value governance: Moving beyond traditional public administration and the new public management*. *Public Administration Review*, 74(4), 445-456.
- Garcia-Zamor, J. C. (2015). Quality of governance and ethical public service delivery (PSD) in developing countries. *Journal of Management and Strategy*, 6(3), 28-37.
- Thomam G. Weiss. (2000). *Governance: Good Governance and Global Conceptual and Actual Challenges*. London: THIRD World Quarterly.
- UNDP. (1997). *Corruption and Good Governance: Discussion Paper 3, Management Development Discussion, Bureau for Policy and Programme Support*. New York: United Nations Development Programme.
- World Bank. (1992). *Governance and Development*. Washington D.C.: The World Bank.